

Innst. O. nr. 7

(2001-2002)

Innstilling frå justiskomiteen om lov om endringar i rettergangslvgjevinga m.m. (namn på fyrsteinstansdomstolane m.m.)

Ot.prp. nr. 24 (2001-2002)

Til Odelstinget

SAMANDRAG

I proposisjonen vert det gjort framlegg om endringar i rettergangslvgjevinga og i ei lang rekkje andre lover. Framlegget omfattar endringar i embetsnamna på fyrsteinstansdomstolane.

Proposisjonen følgjer opp St.meld. nr. 23 (2000-2001) Førsteinstansdomstolene i fremtiden, jf. Innst. S. nr. 242 (2000-2001).

MERKNADER FRÅ KOMITEEN

Komiteen stør framlegget om endringar av namn, og peiker på at framlegget ikkje har materiell verknad.

TILRÅDING FRÅ KOMITEEN

Komiteen viser til proposisjonen og rår Odelstinget til å gjere følgjande

vedtak til lov

om endringar i rettergangslvgjevinga m.m. (namn på fyrsteinstansdomstolane m.m.)

I

I følgjande føresegner skal tilvisingane til omgrepet herads- og byrett endrast til tilvisingar til omgrepet tingrett:

- lov 9. juni 1903 nr. 7 om Statskontrol med Skibes Sjødygtighed m.v. § 27 og § 34 tredje leddet fyrste punktumet
- lov 13. august 1915 nr. 5 om domstolene (domstoloven) § 1 nr. 4, § 10 tredje leddet fyrste, andre og fjerde punktumet, § 19 andre leddet fyrste

- punktumet, tredje leddet, fjerde leddet fyrste punktumet og femte leddet, § 20 fyrste leddet, § 21 fyrste leddet, § 22, § 25 fyrste leddet, § 44 fyrste leddet andre punktumet, § 46 andre leddet fyrste punktumet, § 47 fyrste leddet andre punktumet, § 55 fyrste leddet og andre leddet andre punktumet, § 63 fyrste leddet fyrste punktumet, § 74 andre punktumet, § 75 fjerde punktumet, § 80 andre leddet fyrste punktumet, § 82 fyrste leddet fyrste punktumet, § 86 fyrste leddet fyrste punktumet og tredje leddet andre punktumet, § 99 fyrste leddet andre punktumet, § 166 andre leddet tredje punktumet og § 223 fyrste leddet andre punktumet
- lov 13. august 1915 nr. 6 om rettergangsmåten for tvistemål (tvistemålsloven) § 2, § 3 nr. 1, § 44 andre leddet fyrste punktumet, § 69 andre leddet fyrste punktumet, § 74 andre leddet fyrste punktumet, § 99 andre leddet, § 99a fyrste leddet, § 199 fyrste punktumet, § 199a fyrste leddet fyrste punktumet, § 222 fyrste leddet andre punktumet, § 229 fyrste leddet fyrste punktumet og andre leddet, § 252 tredje leddet fyrste punktumet, § 268, § 287 fyrste leddet fyrste punktumet, § 296 fyrste punktumet, § 298 andre leddet fyrste punktumet, § 299 fyrste punktumet, § 323, § 325 fyrste leddet, § 374 andre leddet andre punktumet, § 409 fyrste leddet andre punktumet, § 438 fyrste leddet tredje punktumet, § 455, § 456 fyrste leddet fyrste punktumet, § 457 fyrste punktumet, § 458 andre leddet, § 465 andre leddet, § 472 fyrste leddet fyrste og andre punktumet, § 475 fyrste leddet og § 476 fjerde leddet tredje punktumet
  - lov 1. juni 1917 nr. 1 om skjønn og ekspropriasjonssaker § 5 fyrste leddet, § 10 andre leddet, § 12 fyrste leddet andre punktumet, § 13 andre

- punktumet, § 14 første leddet første punktumet og tredje leddet første punktumet, § 15 andre leddet, § 20a andre punktumet, § 24 andre leddet, § 31 første leddet, § 33 andre leddet, § 33a første leddet andre og tredje punktumet og tredje leddet tredje punktumet, § 34 første leddet, § 45 andre leddet første punktumet, § 47 andre punktumet, § 54b andre leddet og § 58 første leddet andre punktumet
5. lov 14. desember 1917 nr. 16 om erverv av vannfall, bergverk og annen fast eiendom m.v. § 28 tredje leddet første punktumet
  6. lov 14. august 1918 nr. 2 om utdrag i tvistemål og straffesaker § 10 andre leddet første punktumet
  7. lov 14. august 1918 nr. 4 om rettergangsordningens ikrafttræden § 4 første og andre leddet og § 6 første leddet
  8. lov 5. mai 1927 nr. 1 om arbeidstvister § 7 nr. 3 første og tredje punktumet, nr. 4 første og andre punktumet, nr. 5 og nr. 6, § 26 nr. 1 første punktumet, overskrifta til § 26b, § 26 b nr. 1 og nr. 3 tredje punktumet og § 46 nr. 2 femte punktumet
  9. lov 21. februar 1930 om skifte § 1 og § 31 andre leddet andre punktumet
  10. lov 5. februar 1932 nr. 2 om rettergangs måten i riksrettssaker § 9 andre leddet første og andre punktumet
  11. lov 27. mai 1932 nr. 2 om vekslar § 73 første leddet
  12. lov 27. mai 1932 nr. 3 om chekker § 56
  13. lov 7. juni 1935 nr. 2 om tinglysing § 1 første leddet andre punktumet og §19 første leddet
  14. lov 15. desember 1950 nr. 7 om særlige rådgjerder under krig, krigsfare og liknende forhold § 10
  15. lov 21. november 1952 nr. 2 om betaling og innkreving av skatt § 48 nr. 3 femte og sjette punktumet
  16. lov 26. juni 1953 nr. 8 om oppfinnelser av betydning for rikets forsvar § 9 første leddet andre punktumet
  17. lov 18. desember 1959 nr. 1 om mortifikasjon av skuldbrev m.v. § 4 andre leddet første punktumet
  18. lov 4. februar 1960 nr. 2 om borettslag § 17 første leddet andre punktumet, § 19 tredje leddet tredje punktumet og § 34a fjerde leddet fjerde punktumet
  19. lov 3. mars 1961 nr. 4 om varemerker § 42
  20. lov 3. mars 1961 nr. 5 om fellesmerker § 5 andre leddet
  21. lov 5. mai 1961 om grannegjerde § 17 første leddet andre punktumet
  22. lov 10. juni 1966 nr. 5 om toll (tolloven) § 16 fjerde leddet første punktumet
  23. lov 16. desember 1966 nr. 9 om anke til Trygderetten § 18
  24. lov 7. juli 1967 nr. 13 om husleieregulering m.v. for boliger § 14 første leddet tredje punktumet og § 15 andre leddet første punktumet
  25. lov 15. desember 1967 nr. 9 om patenter § 63 første og andre leddet
  26. lov 13. juni 1969 nr. 26 om skadeserstatning § 3-9 tredje punktumet og § 3-10 tredje leddet
  27. lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift § 72 nr. 1 andre punktumet
  28. lov 29. mai 1970 nr. 33 om mønster § 41 første og andre leddet
  29. lov 28. juni 1974 nr. 58 om odelsretten og åsetesretten § 60 første leddet første punktumet
  30. lov 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v overskrifta til § 61B, § 61B første leddet og § 61C første leddet første punktumet
  31. lov 28. april 1978 nr. 18 om behandling av forbrukertvister § 11 første leddet første punktumet, andre leddet og fjerde leddet andre punktumet
  32. lov 9. juni 1978 nr. 45 om likestilling mellom kjønnene § 15 første leddet fjerde punktumet
  33. lov 9. juni 1978 nr. 49 om reindrift § 27 første leddet
  34. lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 23c første leddet første punktumet
  35. lov 21. desember 1979 nr. 77 om jordskifte o.a. (jordskifteloven) § 18 første punktumet
  36. lov 6. mars 1981 nr. 5 om barneombud § 4 tredje leddet andre punktumet
  37. lov 8. april 1981 nr. 7 om barn og foreldre (barnelova) § 13 første leddet, § 28 første leddet tredje punktumet og § 36 femte leddet
  38. lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangs måten i straffesaker (Straffeprosessloven) § 5 første og andre leddet, § 6 nr. 1 og 2, § 76 andre leddet første, andre og tredje punktumet, tredje leddet første punktumet og fjerde leddet første punktumet, § 96 andre og tredje leddet, § 109 første leddet første punktumet, § 109a første leddet første punktumet, § 130a sjette leddet andre punktumet, § 261 tredje punktumet, § 274 første leddet andre punktumet, § 275 første leddet andre punktumet, overskrifta til kapittel 22, § 306 første leddet, § 322 første leddet, § 331 fjerde leddet, § 447 tredje leddet andre punktumet, § 466 andre leddet første, tredje og fjerde punktumet, § 470 første leddet andre punktumet og § 476 tredje leddet og fjerde leddet første punktumet
  39. lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr § 5a nr. 2, overskrifta til kapittel 2 B, § 8 første leddet første og andre punktumet, sjuande leddet fjerde punktumet og § 10 nr. 11
  40. lov 8. juni 1984 nr. 58 om gjeldsforhandling og konkurs (konkursloven) § 145 første leddet og § 154 femte leddet andre punktumet
  41. lov 7. juni 1985 nr. 51 om utmarkskommisjon for Nordland og Troms § 13 fjerde leddet andre punktumet
  42. lov 14. juni 1985 nr. 77 Plan- og bygningslov § 50 nr. 2 andre punktumet og § 60 andre leddet første punktumet og fjerde leddet andre punktumet

43. lov 16. juni 1989 nr. 69 om forsikringsavtaler § 20-1 tredje punktet
44. lov 20. juli 1991 nr. 67 om overføring av domfelte § 13 første punktet og § 16
45. lov 13. desember 1991 nr. 81 om sosiale tjenester m.v. § 6A-7 tredje leddet, overskrifta til § 6A-9, § 6A-9 første leddet og fjerde leddet, § 9-10 første leddet første punktet, andre leddet første punktet og fjerde leddet første punktet
46. lov 26. juni 1992 nr. 86 om tvangsfullbyrdelse og midlertidig sikring (tvangsfullbyrdelsesloven) § 2-8 første leddet
47. lov 12. mars 1993 nr. 32 om planteforedlerrett § 29 første og andre leddet
48. lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) § 3-22 andre leddet første punktet
49. lov 25. mars 1994 nr. 7 om sikring mot og erstatning for naturskader (naturskadeloven) § 7 første punktet og § 8 første leddet tredje punktet
50. lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven) § 20 andre leddet første punktet, § 35 andre leddet første punktet, § 118 første leddet andre punktet, § 305 første leddet første punktet og § 476 første leddet
51. lov 5. august 1994 nr. 55 om vern mot smittsomme sykdommer § 5-2 femte leddet tredje punktet, § 5-3 femte leddet andre punktet og § 5-9 første punktet
52. lov 12. mai 1995 nr. 22 om universiteter og høyskoler § 43 nr. 1 første punktet
53. lov 25. august 1995 nr. 57 om pakkereiser (pakke-reiseloven) § 10-5 første leddet første punktet og andre leddet tredje punktet
54. lov 29. november 1996 nr. 72 om petroleumsvirk-somhet § 8-6 andre leddet og fjerde leddet andre punktet
55. lov 23. mai 1997 nr. 31 om eierseksjoner (eiersek-sjonsloven) § 16 andre leddet første punktet
56. lov 13. juni 1997 nr. 43 om avtaler med forbruker om oppføring av ny bustad m.m (bustadoppfø-ringslova) § 64 tredje leddet tredje punktet
57. lov 26. mars 1999 nr. 17 om husleieavtaler (hus-leieloven) § 12-2 andre leddet første punktet og tredje leddet første og tredje punktet
58. lov 25. juni 1999 nr. 46 om finansavtaler og fi-nansoppdrag (finansavtaleloven) § 4 (5)
59. lov 2. juli 1999 nr. 62 om etablering og gjennom-føring av psykisk helsevern (psykisk helsevernlo-ven) § 5-6 andre leddet første punktet, § 6-4 andre leddet andre punktet, tredje leddet og ni-ande leddet første punktet
60. lov 16. juli 1999 nr. 69 om offentlige anskaffelser § 7 første leddet.

II

I følgjande føresegner skal tilvisingane til omgre-pet herads- og byrettsdommar endrast til tilvisingar til omgrepet tingrettsdommar:

1. lov 13. august 1915 nr. 5 om domstolene (dom-stolloven) § 54 andre leddet og § 109
2. lov 13. august 1915 nr. 6 om rettergangsmåten for tvistemål (tvistemålsloven) § 287 første leddet tredje punktet
3. lov 7. juni 1935 nr. 2 om tinglysing § 1 første led-det første punktet
4. lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift § 57 fjerde leddet tredje punktet
5. lov 13. juni 1975 nr. 35 om skattlegging av under-sjøiske petroleumsforekomster m.v. § 6 nr. 1 b første leddet
6. lov 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og ar-beidsmiljø m.v. § 61B første leddet
7. lov 14. juni 1985 nr. 77 Plan- og bygningslov § 60 andre leddet tredje punktet

III

I lov 28. november 1898 om Umyndiggjørelse skal § 2 andre leddet første punktet lyde:

Denne skal bestaa av *sorenskriveren* - eller, hvor der i *tingretten* er flere dommere, en av disse - som formand samt to av forliksmændene efter rækkefølgen i oppnævnsen.

IV

I lov 13. august 1915 nr. 5 om domstolene (dom-stolloven) vert gjort følgjande endringar:

§ 19 første leddet skal lyde:

Tingrettene skal ha en sorenskriver som leder og så mange tingrettsdommere som til enhver tid er be-stemt. Det kan også utnevnes en nestleder. Har lederen og nestlederen forfall, skal den eldste av de andre dommerne gjøre tjeneste, så lenge ingen annen er opp-nevnt.

§ 71 første leddet første punktet skal lyde:

I hvert domssogn skal det være to alminnelige ut-valg av meddommere for *tingrettssaker*, ett for kvin-ner og ett for menn.

V

I lov 5. mai 1927 nr. 1 om arbeidstvister skal § 46 nr. 3 andre punktet lyde:

For *tingrettssaker* etter denne lov får rettens for-mann og meddommerne skyss- og kostpenger etter de regler som ellers gjelder for slike saker.

VI

I lov 17. januar 1997 nr. 11 om endringer i straffeloven m.v. (strafferettslige utilregnelighetsregler og særreaksjoner) vert gjort følgjande endringar i del I:

1. Lov 22. mai 1902 nr. 10 Almindelig borgerlig Straffelov (straffeloven):

§ 39 b andre leddet tredje punktumet skal lyde:

Påtalemyndigheten fremmer saken for *tingretten*, som avgjør den ved dom.

§ 39 b fjerde leddet andre punktumet skal lyde:

Senest tre år etter siste rettskraftige dom skal påtalemyndigheten enten beslutte opphør av reaksjonen eller bringe saken inn for *tingretten*, som avgjør om reaksjonen skal opprettholdes.

§ 39 e fyrste leddet tredje punktumet skal lyde:

Sak om forlengelse reises ved *tingretten* senest tre måneder før forvaringstidens utløp.

§ 39 f andre leddet skal lyde:

Når den domfelte eller kriminalomsorgen begjærer løslatelse på prøve, fremmer påtalemyndigheten saken for *tingretten*, som avgjør den ved dom.

§ 39 g femte leddet fyrste punktumet skal lyde:

Dersom den løslatte i prøvetiden alvorlig eller gjentatt bryter fastsatte vilkår, eller særlige grunner ikke lenger tilsier prøveløslatelse i medhold av første ledd annet punktum, kan påtalemyndigheten bringe spørsmålet om gjeninnsettelse inn for *tingretten*.

2. Lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker (straffeprosessloven):

§ 76 tredje leddet fyrste punktumet skal lyde:

Saker ved lagmannsrett og *tingrett* som gjelder forbrytelse som etter loven kan medføre fengsel i mer enn 6 år, eller sak hvor påtalemyndigheten vil påstå idømmelse av særreaksjon, skal under hoved- og ankeforhandling føres av en statsadvokat.

§ 76 tredje leddet sjuande punktumet skal lyde:

Saker for *tingretten* om forseelser føres som regel av polititjenestemenn som hører til påtalemyndigheten.

i del II:

Nr. 3 tredje punktumet skal lyde:

Saken må bringes inn for *tingretten* før lengstetiden løper ut.

Nr. 5 fyrste punktumet skal lyde:

For dom på sikring som ikke er satt i verk når loven trer i kraft, skal påtalemyndigheten såvidt mulig innen ett år etter lovens ikrafttredelse innstille sikringstiltaket eller reise sak for *tingretten* med påstand om idømmelse av særreaksjon etter straffeloven §§ 39, 39 a eller 39 c.

VII

I lov 15. juni 2001 nr. 62 om endringer i domstoloven m.m. (den sentrale domstoladministrasjon og dommernes arbeidsrettslige stilling) gjerast følgjande endringar:

Lov 13. august 1915 nr. 5 om domstolene (domstoloven):

§ 10 andre leddet skal lyde:

Førstelagmannen kan tilkalle dommere fra *tingrettene* i lagdømmet til å ta sete i retten. Når særlige grunner foreligger, kan førstelagmannen også tilkalle dommere ved *tingrettene* og lagmannsretten i et annet lagdømme dersom de er villige til å gjøre tjeneste. Retten kan ikke settes med mer enn en tilkalt dommer eller pensjonist som er konstituert etter § 55 f uten når en av lagmannsrettens dommere uventet får forfall. Til behandling av anke eller kjæremål tilkalles ikke dommere fra den *tingrett* som har behandlet saken i første instans.

§ 19 fjerde leddet fyrste punktumet skal lyde:

Hvor saksmengden gjør det påkrevet, kan *tingrettene* etter bestemmelse av domstoladministrasjonen deles i avdelinger.

§ 25 fyrste leddet skal lyde:

Domstoladministrasjonen fastsetter ett eller flere faste rettssteder for *tingrettene*.

§ 55 fyrste leddet skal lyde:

Dommere til Høyesterett, lagmannsrettene og *tingrettene* utnevnes som embetsmenn av Kongen etter Grunnloven § 21.

§ 55 b andre leddet andre punktumet skal lyde:

Til dommerembeter i *tingretten* og i lagmannsretten gir domstollederen skriftlig uttalelse.

§ 55 d skal lyde:

Midlertidige dommere til Høyesterett, lagmannsrettene og *tingrettene* kan bare konstitueres eller tilsettes i de tilfeller som er nevnt i §§ 55 e til 55 g.

§ 63 første leddet første punktum skal lyde:

I ethvert lensmannsdistrikt og i enhver kommune eller del av kommune som ikke hører til lensmannsdistrikt, skal det være ett hovedstevnevitne og så mange hjelpestevnevitner som *tingretten* fastsetter.

§ 121 b skal lyde:

En dommer i Høyesterett, lagmannsrettene og *tingrettene* kan ikke utøve rettshjelp til stadighet eller mot vederlag.

§ 121 c første leddet skal lyde:

En dommer i Høyesterett, lagmannsrettene og *tingrettene* må søke om godkjenning for sidegjøremål

1. om kan medføre at dommeren mer en leilighetsvis kan bli inhabil
2. som kan medføre at arbeidet i dommerstillingen hemmes eller sinkes
3. i kollegiale forvaltningsorganer hvor det er sannsynlig at avgjørelser kan bli brakt inn for domstolene til overprøving
4. i privat eller offentlig næringsvirksomhet
5. i private tvisteløsningsnemnder og
6. om oppnevning som medlem av voldgiftsrett.

§ 121 e første leddet første punktum skal lyde:

Sidegjøremål for dommere i Høyesterett, lagmannsrettene og *tingrettene* skal registreres.

§ 236 første leddet skal lyde:

Tilsynsutvalget kan treffe vedtak om disiplinærtiltak når en dommer i Høyesterett, lagmannsretten og *tingrettene* forsettlig eller uaktsomt overtrer de plikter

som stillingen medfører, eller for øvrig opptrer i strid med god dommerskikk.

§ 239 andre leddet første punktum skal lyde:

Partene i saken kan bringe Tilsynsutvalgets vedtak inn for *tingretten* ved søksmål.

§ 239 tredje leddet tredje punktum skal lyde:

Ved behandlingen i *tingretten* og lagmannsretten skal retten settes med meddommere.

VIII

I lov 15. juni 2001 nr. 63 om endringer i straffeprosessloven m.v. (gjenopptakelse) vert gjort følgende endringar:

Lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker (straffeprosessloven):

§ 261 andre punktum skal lyde:

Begjæringen settes frem for *tingretten*, som også behandler saken på nytt hvis gjenopptakelse blir besluttet.

§ 400 andre leddet første punktum skal lyde:

Er dommen som skal gjenopptas avsagt av *tingretten*, sender kommisjonen sin avgjørelse til lagmannsretten, som peker ut en *tingrett* med tilgrensede rettskrets til å behandle begjæringen.

IX

Lova tek til å gjelde frå den tid Kongen fastset.

Oslo, i justiskomiteen, den 26.november 2001

Trond Helleland

leiar

Knut Storberget

ordførar

Jan Arild Ellingsen

sekretær